Oświadczenie złożone
przez senatora Aleksandra Szweda
na 48. posiedzeniu Senatu
w dniu 19 grudnia 2025 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W opinii publicznej pojawiły się informacje o wygaszeniu przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów państwowych projektów upamiętniania polityków, wojskowych i urzędników II Rzeczypospolitej oraz rządu RP na uchodźstwie spoczywających poza granicami kraju. Projekty te były realizowane systemowo od 2021 r. i obejmowały m.in. ekshumacje, sprowadzanie szczątków do Polski oraz organizację pogrzebów państwowych.

Z doniesień medialnych wynika, że mimo istnienia wcześniej wydanych decyzji o finansowaniu, projekty te zostały wygaszone, a odpowiedzialność rozproszona pomiędzy IPN, MKiDN i MSZ, które, jak same wskazują, nie posiadają pełnych kompetencji ani środków do ich realizacji. Równolegle wstrzymano inicjatywy dokumentacyjne, w tym prace nad słownikiem biograficznym elit II RP oraz utrzymanie rządowego portalu poświęconego historii polskich rządów.

W związku z powyższym proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy rząd podjął decyzję o trwałym zakończeniu państwowego programu sprowadzania do kraju szczątków zasłużonych przedstawicieli II RP i rządu na uchodźstwie?
2. Na jakiej podstawie wygaszono projekty posiadające wcześniej decyzje o bezterminowym finansowaniu?
3. Który organ państwa jest obecnie odpowiedzialny za koordynację takich działań i czy posiada do tego odpowiednie kompetencje oraz środki?
4. Czy rząd planuje przywrócenie spójnej polityki pamięci w zakresie upamiętniania elit II Rzeczypospolitej poza granicami kraju?

Aleksander Szwed
senator RP